

WWW.CLIMATEBG.ORG

До:

Министъра на околната среда и водите
Г-жа Ивелина Василева

София, 03.06.2016г.
Изх.№ 02004

Копие до:

1. Директор на дирекция "Централно координационно звено" в Министерски съвет
Г-жа **Малина Крумова**
2. Министъра на земеделието и храните
Г-жа **Десислава Танева**
3. Министъра на регионалното развитие и благоустройството
Г-жа **Лиляна Павлова**
4. Министъра на енергетиката
Г-жа **Теменужка Петкова**
5. Министъра на вътрешните работи
Г-жа **Румяна Бъчварова**
6. Министъра на здравеопазването
Г-н **Петър Москов**
7. Заместник-министър на околната среда и водите
Г-жа **Атанаска Николова**
8. Изпълнителна агенция по горите
Г-н **Тони Кръстев**
9. Директор дирекция "Политика по изменение на климата" в МОСВ
Г-жа **Боряна Каменова**
10. Национално сдружение на общините в република България
Г-жа **Гинка Чавдарова**
11. Асоциация на еколозите от общините в България
Г-жа **Ася Добруджалиева**
12. Световна банка, постоянен представител за България
Г-н **Антъни Томпсън**

WWW.CLIMATEBG.ORG

Придружаващо становище на Коалиция за климата – България относно изследване-анализ на разработването на Национална стратегия на България за адаптиране към промените в климата

В Коалиция за климата – България (ККБ) споделяме консенсуса в научните среди за климатичните промени в съвременната епоха като едно от най-големите предизвикателства за човешката цивилизация. Отчитайки фактите за проблеми и рискове, свързани с ефектите от промени на климата на територията на Република България през последните 10-20 години, подкрепяме включването ни като страна по **Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКОНИК)** и действията за смекчаване на тези промени, предприети от България като страна-членка на Европейския съюз (ЕС).

ККБ има принципна проактивна позиция относно националната политика за климата, като работим за предприемането на навременни практически действия в Република България с цел максимално ограничаване на отрицателните ефекти от промените в климата, тъй като свързаните с тях все повече екстремни прояви на времето предизвикат далеч по-големи щети за хората, икономиката и околната среда от първоначално предвидените.

През последните години международните и европейските актове, регламентиращи политиките за реагиране на промени в климата, разглеждат действията за адаптиране към вече случващите се промени като не по-малко важни от действията за смекчаване на отрицателни ефекти от тези промени чрез намаляване на емисиите на парникови газове (ПГ). Например:

- В решенията на 20-тата годишна среща на върха по РКОНИК COP-20 през декември 2014г., проведена в Лима, Перу, се включва *„издигане на адаптацията към промените в климата до нивото на процеса за намаляване и ограничаване на емисиите на парникови газове, а Националните планове за адаптация да се разглеждат като важен начин за постигане на устойчивост в развитието“*;
- Световната метеорологична организация публикува документ-обобщение за статуса на глобалния климат през 2015г.¹, според който *„тенденцията на затопляне и увеличаване броя на бедствията се очаква да продължи няколко десетилетия. Това подчертава необходимостта да се инвестира в адаптация, както и [в действия] за смекчаване на последиците [за хората от тези промени]“*.
- Парижкото споразумение, постигнато на COP-21 в края на 2015г., акцентира върху действия за адаптиране към промени на климата в развиващите се страни. Смятаме, че за България също е много важно да предприема адекватни действия за адаптиране към

¹ http://library.wmo.int/pmb_ged/wmo_1167_en.pdf

WWW.CLIMATEBG.ORG

климатичните промени във възможно най-кратки срокове, с оглед и на възможностите за финансовото осигуряване на този процес чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

- Бялата книга за адаптация², както и стратегията³ на ЕС за адаптация към изменението на климата от април 2013 г. задават рамка и механизми за поставяне готовността на ЕС за настоящи и бъдещи климатични въздействия на ново ниво⁴. Акцентира се върху предприемането на активни действия от страните-членки за приемане на широкообхватни стратегии за адаптация; повишаване на прилагането на мерки за адаптация в ключови и в уязвими сектори за европейската икономика като селското и горското стопанство, енергетиката, риболова и изграждането на съобразена с климатични промени инфраструктура; взимане на информирани решения по отношение на адаптацията към климатичните промени чрез повишаване на достъпа до информация и добри практики и пр.

На национално ниво, при спазване на всички подписани и приети международни актове, България прие изричен нормативен акт – [Закон за ограничаване изменението на климата \(ЗОИК\)](#), на чиято основа да се изградят съответни наредби с механизми, планове и стратегии относно политиката на ограничаване на отрицателните последствия от изменението на климата.

В документа за целите/приоритетите на дейността си **Министерството на околната среда и водите /МОСВ/** включи работата по разработване на Национална стратегия за адаптация към промените в климата още през 2014г. И в документа за целите на МОСВ за 2016г. се предвижда работа относно *Адаптация към настъпилите неблагоприятни климатични изменения*, като Стратегията и планът за действие трябва да бъдат готови до края на 2017г.⁵, **но предприетите към настоящия момент действия не отговарят на реалните нужди на страната както в краткосрочен, така и в дългосрочен план.**

Смятаме, че ресорните органи, съгласно нормативната база, и Правителството като цяло, следва да си поставят по-амбициозни цели по реализацията на мерки за адаптация, с оглед и на факта, че Република България е една от трите страни-членки на ЕС, които все още са без такава Стратегия⁶.

Затова се обръщаме към отговорните институции с апел максимално да се ускори работата по изготвяне на **Национална стратегия за адаптация към промените в климата (НСАПК)** като базов документ, засягащ в една или друга степен всички сектори на икономиката и осигуряващ устойчиво развитие на страната в условията на променящ се

² <http://www.eea.europa.eu/policy-documents/white-paper-adapting-to-climate>

³ http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm

⁴ http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2013041601_en.htm

⁵ http://www.moew.government.bg/files/file/POS/Priorities/priorities_2016/Celi_za_2016_web.pdf

⁶ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/adaptation-strategies>

WWW.CLIMATEBG.ORG

климат. Освен увеличаващите се рискове от „неизбежното негативно въздействие от измененията на климата“⁷, основание за това ни дават следните факти и обстоятелства:

Според МОСВ, "Наличието на Стратегия за адаптация е предварително условие от усвояването на средствата от еврофондовете през новия програмен период. 20% от средствата по всички (оперативни) програми във всички сектори трябва да бъдат заделени за дейности, свързани с адаптацията към изменението на климата"⁸, и **"В Стратегията трябва да бъдат заложи мерки за намаляване на уязвимостта на страната ни от климатичните промени и за подобряване на капацитета за адаптиране на природните, социалните и икономическите системи към неизбежното негативно въздействие от измененията на климата."**⁹.

Условието за наличие на Стратегия за адаптация не е изрично записано в Приложение 5 към договора за партньорство на Република България с ЕС за периода 2014-2020г., но наличието на такава Стратегия е от показателите, по които ЕК прави оценките за изпълнението и на **Споразумението за партньорство (СП)** като цяло, и на отделните **оперативни програми (ОП)**.

От съществено значение за постигането на реални резултати в областта на адаптацията към климатичните промени е наличието на обективни критерии и показатели за оценка на ситуацията и ефикасността на тази дейност. Това от своя страна дава възможност да се разкрият проблемите на дейността по адаптация, съответно проблемните сектори и региони, на които да се обръща специално внимание, както и да се създадат работещи мерки за адаптацията. Ако България има Стратегия за адаптация към изменението на климата в края на 2017 г., половината програмен период ще е минал, реализираните до този момент проекти с финансиране по ЕСИФ няма да спомагат за реализирането на заложеното в НСАПК, или още по-лошо – в последствие, след официалното приемане на Стратегията, някои от тях може да се окажат в противоречие със заложените мерки и приоритети. Тези две много важни обстоятелства ще се отразят на средносрочната оценка на ЕК по изпълнението на СП, и съответно - на възстановяването на средства, изразходвани по ОП.

Тъй като действията от страна на държавите членки на ЕС са от решаващо значение, то при наличната публично достъпна информация, напредъкът в прилагането на адаптивни мерки от страна на Република България е недостатъчен. Изготвянето на стратегия за адаптация ще осигури условия за устойчиво развитие на България при променящ се климат. Още през 2013 г. от ЕК бе изказан алармирация факт¹⁰, че „Европа се затопля по-бързо от много други части на света, със средногодишно увеличение на температурата за последното десетилетие от 1,3 градуса спрямо стойностите от

⁷ <http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=3662>

⁸ <http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=3385>

⁹ <http://www.moew.government.bg/?show=news&nid=3662>

¹⁰ http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2013041601_en.htm

WWW.CLIMATEBG.ORG

прединдустриалната ера, в сравнение със средногодишно увеличение от 0,8 градуса на глобално ниво за същия период“.

Виждането на ККБ е, че за справяне с проблемите, свързани с промени на климата в България, е необходимо прилагането на цялостен подход, което е невъзможно без Национална стратегия за адаптиране към промените в климата. Опитът на страни от ЕС, които имат такива стратегии и които са близки – като природни (географски и климатични) и икономически условия, трябва да се вземе предвид.

Резюмирайки горното, в подкрепа на позицията ни за необходимостта от спешни практически действия за формулиране и осъществяване на национална политика и конкретни мерки за адаптиране към промените в климата в краткосрочен и в дългосрочен план, препоръчваме следното:

1. МОСВ да инициира комуникация с всички заинтересовани страни за актуализиране състава на **междуведомствената работна група (МРГ)**, функционирала в периода 2010-2012 г. за разработване на НСАПК. Уместно е при това да се вземе предвид състава на МРГ, работила през 2015 г. за междинния отчет на **Национален план за действие по изменение на климата (НПДИК)** – тъй като експертите от министерствата, работили по НПДИК, ще са подготвени в голяма степен за работа по Стратегията, както е разписано в разпоредбата на чл. 8 от ЗОИК;
2. Да се свика заседание на обновената МРГ, на което да се направи преглед и анализ на наличните документи и материали, които могат да се използват за разработване на НСАПК – включително обобщение за опита на страни в ЕС с вече действащи стратегии за адаптация, и се разработи „пътна карта“ за ускорено осъществяване на този процес – в рамките на година, считано от момента, т.е. най-късно до пролетта на 2017г.;
3. Да се насрочи до средата на месец юли 2016 г. и се проведе заседание на Националния експертен съвет по изменение на климата¹¹ по въпроса за разработването на Национална стратегия за адаптация към изменението на климата, на което МРГ да докладва текущото състояние и представи за обсъждане „пътната карта“ за изработването на Стратегията.

Настоящата позиция се основава на резултатите от анализ-изследване на състоянието към момента относно разработването на Национална стратегия за адаптиране към промените в климата, изготвен в рамките на проект *"Повишаване ефективността на Коалиция за климата – България (ККБ), чрез увеличаване на капацитета и създаване на нови партньорства с бизнеса. Влияние и въздействие на местните и национални политики"*, финансиран от Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г. и изпълнен от WWF-България.

¹¹ <http://www.moew.government.bg/?show=html&hid=183>

WWW.CLIMATEBG.ORG

В Коалиция за климата сме убедени, че съвместните усилия на всички заинтересовани страни трябва да са насочени към формулиране и осъществяване на конкретни мерки за справяне с ефектите от промени в климата на местно и национално ниво, допринасяйки за справянето с тях в регионален, европейски и международен мащаб.

За контакти и допълнителна информация:

Георги Стефанов, Мениджър „Климатични промени и Зелена икономика“ - WWF-България, GSM: + 359 889 517 976, ел. поща: gstefanov@wwfdcp.bg;

Антоанета Йотова, експерт на свободна практика и индивидуален член на Коалиция за климата, GSM +359 889 586 994, ел. поща: toniyotova@gmail.com;

Борислав Сандов, експерт на свободна практика и индивидуален член на Коалиция за климата, GSM + 359 887 096 757, ел. поща: borislav.sandov@gmail.com;

Наталия Димитрова, Председател УС фондация Блуинк, GSM +359 888 366 803, ел. поща: natalia@bluelink.net;

Адвокат Силвия Семчева, адвокат към САК, на свободна практика, GSM: + 359 878 258 282, ел. поща: silvia.semcheva@abv.bg

С уважение,

Веселина Кавръкова

Програмен ръководител на WWF-България

WWW.CLIMATEBG.ORG

Допълнителна информация за Коалиция за климата:

Коалиция за климата - България, обединява над 30 юридически лица от неправителствения сектор, браншови организации, медии, както и повече от 20 експерти основно от научните и университетските среди: <http://climatebg.org/about/members/>.

Към “Коалиция за климата - България” вече се присъединиха организациите: Блулинк Информационна мрежа, Екологично сдружение „За Земята“, Информационен и учебен център по екология, Фондация „Междуетническа инициатива за човешки права“, Сдружение „Агролинк“, Сдружение „Природа назаем“, Фондация "Деметра", WWF Световен фонд за дивата природа – България, Приятели на земята – България, Регионален екологичен център - София, Институт за Зелена Политика, Народно читалище „Бъдеще сега“, Сдружение „Велоеволюция“, „Млади зелени“, Фондация „Оранжева луна“, Университетски клуб UNESCO, Списание 8, Горичка: зеленият сайт, Червената къща - Център за култура и дебат, Фондация „Европейски екологичен фестивал“, Greenpeace-България, представители на академични среди, бизнеса, Институт за нулево енергийни сгради, Българска соларна асоциация, Българска фотоволтаична асоциация, и др.

Коалиция за климата – България се подпомага с проект "Повишаване ефективността на Коалиция за климата – България (ККБ), чрез увеличаване на капацитета и създаване на нови партньорства с бизнеса. Влияние и въздействие на местните и национални политики", финансиран в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г. www.ngogrants.bg и изпълняван от WWF. Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от WWF и Коалиция за климата и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство